

Länsstyrelsen
Västerbottens län

Bilaga 2 till ”Beslut om
naturreservat för Vammasjön”.

SKÖTSELPLAN

Datum
2009-11-25

Ärendebeteckning

511-6913-2009

Arkivbeteckning

2402123

1(7)

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET VAMMASJÖN I ÅSELE KOMMUN

Rosenticka

Foto: Andreas Garpebring

Länsstyrelsen i Västerbottens län
Storgatan 71B
901 86 Umeå
Växel: 090-10 70 00

1. Syftet med säkerställande och skötsel

Syftet med Vammasjöns naturreservat är att bevara värdefulla miljöer och strukturer som kännetecknar boreala ur- och naturskogsartade gran och barrblandskogar.

Genom bevarandet säkerställs livsmiljöer för de organismer som är beroende av dessa ekosystem. En stor andel av de arter som noterats inom reservatet är knutna till sena successioner med intern dynamik. Syftet uppnås genom att området lämnas till fri utveckling och naturliga processer tillåts fortgå ostört. Naturskogsstrukturer som skiktning, gamla grova träd och död ved ska förekomma i gynnsam omfattning. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska naturmiljöer och arter. Utöver friluftsliv, ska reservatet även kunna nyttjas för naturstudier, undervisning samt forskning.

2. Beskrivning av naturreservatet

2.1 Administrativa uppgifter

Namn	Vammasjön
Nummer	2402123
Reg-DOS id	20011657
Natura 2000	SE0810092, 94 ha av totalt 139 ha (bilaga 3)
Kommun	Åsele
Län	AC
Lägesbeskrivning	Ca 30 km Ö Åsele, ekokarta 21I4a och 21I4b Mittkoordinat (RT90 2,5 gon V): 1604740, 7123680
Naturgeografisk region	32 c, norra Norrlands barrskogsområden och bergkullslätter
Värdetrakt	17. Ormsjöökullen - Rötjärnberget, barrbland
Bränningstrakt	-
Gräns	Se beslutscharta
Markägare	Sveaskog
Fastighet	Del av Högåsen 3:1
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län
Totalareal	139 ha
Skyddad areal produktiv skog ¹	119 ha

¹ Baserat på Sveaskogs beståndsregister. Indelningen i naturtyper och skötselområden är baserat på andra kriterier och överresstämmer därför inte alltid med detta.

2.2 Naturtyper inom området

Naturtypsindelning ¹		Areal (ha)
Skog	Granskog av blåbärsris-typ (2.1.2.1)	116,4
	Sumpgranskog av ris-typ (2.1.2.3)	0,4
Våtmarker och sjöar	Fattigkärrvegetation (3.2)	3,5
	Sjö	18,9

¹ Naturtypsindelning enligt *Vegetationstyper i Norden, 1994* (se bilaga 1).

Naturtypsindelning ²		Areal (ha)
Skog	Västlig taiga - granskog (9011)	65,1
	Västlig taiga - barrblandskog (9015)	48,5
	Västlig taiga - sumpgranskog (9003)	0,4
	Övrig skogsmark (9900)	2,8
Våtmarker och sjöar	Skogsbevuxen myr (9740)	0,9
	Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140)	2,6
	Obestämd sjötyp/natura-/ickenatura naturtyper (3800)	18,5
	Dystrofa sjöar och småvatten (3160)	0,4

² Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur, *rådets direktiv 92/43 EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter* (se bilaga 2).

2.3 Beskrivning av reservatet

Vammasjöns naturreservat ligger ca 30 km öster om Åsele och består av ett gammalt domänreservat samt ett angränsande område i väster. Reservatet är beläget på västsluttningen och den branta nordsluttningen av Storberget. Mitt i nordbranten, på en plåtå, ligger den oligotrofa och mycket klara sjön Lill-Vammasjön. Söder om sjön är terrängen mycket brant och bitvis förekommer lodklippor. Även vid reservatets västra gräns finns en liten tjärn och utspritt i reservatet finns också några mindre våtmarksområden. I den omedelbara närheten omges reservatet i huvudsak av hyggen och ungskogar medan det inom de närmsta ca tio kilometrarna ligger flertalet andra ur- och naturskogar, varav flera naturreservat (tex. Skalberget) och flera blivande reservat. Hela området ligger ovanför högsta kustlinjen på 370 - 450 meter över havet och berggrunden består av näringsfattig röd-rödgrå porfyrisk granit, s.k. Revsundsgranit, som är karakteristiskt för länets inland. Området söder om Stor-Vammasjön har huvudsakligen endast tunna jordtäcken av morän. I sänkan väster om Lill-Vammasjön är dock moräntäcket mäktigare. Berggrunden går i dagen på sluttningen mot norr. En mindre isälvsränna löper nedför sluttningen mot sydväst.

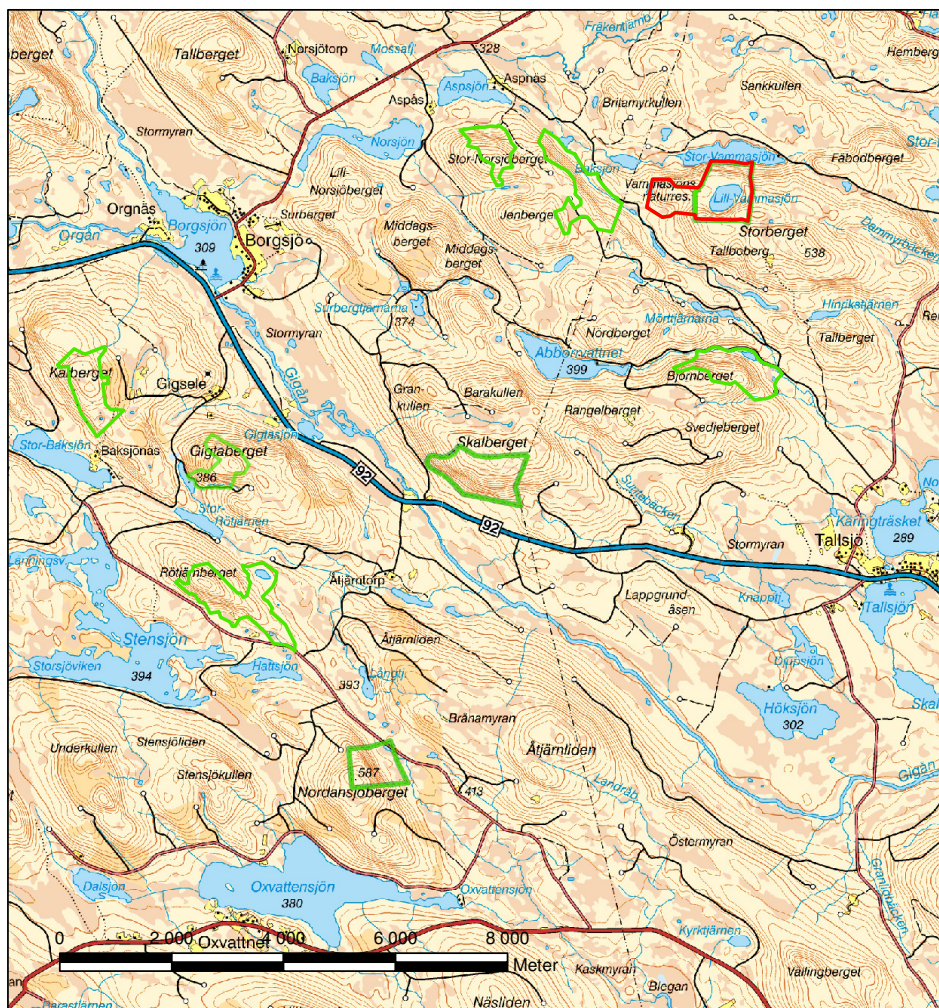
Reservatets skogar består nästan uteslutande av urskogsliknande gran- och barrblandskogar med inslag av höga, grova aspar och med allmänt till rikligt av både stående och liggande död ved.

I nordsluttningen (det gamla reservatet), ovanför och nedanför Lill-Vammasjön, utgörs skogen av en långt gången och väl sluten gransuccession med inslag av tallöverståndare och gammal grov asp och björk. Skogen är brandpräglad och en del

granar och flera av tallöverståndarna uppvisar spår efter brand. Den senaste branden ligger troligtvis ca 150 år tillbaka i tiden. I denna del av reservatet är tillgången på lågor och torrträd generellt sett god.

I västsluttningen, dvs. den nya delen som även till viss del sluttar mot sydväst, utgörs skogen till största delen av en mycket bördig barrblandskog, mot söder och norr mer grandominerad och rakt västerut mer talldominerad. Överlag finns här allmänt med gamla, mycket höga och grova 200-400 åriga tallar, granar av liknande dimensioner och liksom i nordsluttningen inslag av hög grov asp. Tillgången på död ved är till största delen måttlig, men det finns en del grova torrakor och i svackan ned mot myren i sydväst finns rikligt med granolågor av olika dimensioner.

Översiktskarta Vammassjöns naturreservat. Röd gräns = ny reservatsgräns, grön gräns = befintliga eller snart blivande reservat

Vammasjöns karaktär av urskogsliknande gran och barrblandskog med relativt gott om död ved och gamla träd gör området gynnsamt för växter och djur som är beroende av dessa ekosystem. Följande noteringar av ovanliga och intressanta arter har gjorts i området (hotkategori enligt rödlistan 2005 anges inom parentes):
Svampar: Doftticka (VU), rosenticka (NT), rynkskinn (NT), lappticka (NT), gränsticka (NT). *Lavar*: Lunglav (NT), skrovellav (NT). *Mossor*: Liten hornflikmossa (NT). *Insekter*: Nordlig rödrock (NT), rödhalsad vedsvampbagge (NT), Suturfläckad mycelbagge (NT).

2.4 Natura 2000

Den del av reservatet som tidigare var domänreservat ingår i nätverket Natura 2000 (Natura 2000-id SE0810092), den Europeiska Unionens nätverk av skyddade områden. Utbredningen av Natura 2000-området framgår av bilaga 3. De åtgärder som beskrivs i skötselplanen och som senare kommer att genomföras tar även hänsyn till bevarandet av de naturvärden som finns utpekade för Natura 2000.

3. Skötselområden för naturvärden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i 2 skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i området (bilaga 4). För varje skötselområde redovisas ett eller flera mätbara bevarandemål. Skötselområdets bevarandetillstånd anses gynnsamt när dessa bevarandemål är uppnådda.

3.1 Skötselområde 1, gran- och barrblandskog med fri utveckling, areal 117 ha

Skötselområde 1 består av all skogsmark inom reservatet. Majoriteten av skötselområdet är grandominerade skogar som redan idag har tydliga ur- och naturskogsqualiteter med gott om död ved och gamla träd. Delar av området är brandpräglad med spår av brand, men terrängförhållandena gör att det tekniskt sett är svårt att bränna. Området har på grund av brandens frånvaro även hunnit utveckla brandrefugiala värden. Hela skötselområdets skogar ska därför lämnas för fri utveckling, vilket innebär att utvecklingen ska präglas av naturliga processer så som trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Det innebär även att spontan brand bör tillåtas brinna inom reservatet så långt det är möjligt utifrån säkerhetsmässiga aspekter. De arealer skog i skötselområdet som ej utgörs av naturskog i dag ska på sikt och genom frånvaro av mänskliga ingrepp få utvecklas mot ett naturskogsartat tillstånd med samma bevarandemål som omgivande skogar.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen ur- och naturskog uppgår till 117 ha.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

3.2 Skötselområde 2, sjöar och våtmarker med fri utveckling, areal 22 ha

Insprängt i skötselområde 1 ligger två sjöar och flera små myrområden som tillsammans bildar skötselområde 2. Dessa sjöar och myrar ska utvecklas fritt utifrån naturliga hydrologiska processer med de strukturer och artsamhällen som hör dessa naturtyper till.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen sjöar och våtmarker uppgår tillsammans till 22 ha
- 100 procent av sjöarna och våtmarkerna har en ostörd hydrologi

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

4. Skötselområden för friluftsvärden med mål och åtgärder

Hela reservatet redovisas som ett skötselområde med avseende på friluftsliv och anläggningar (bilaga 5). Reservatet ligger relativt isolerat och svåråtkomligt eftersom ingen väg skär eller angränsar till reservatet. Besöksfrekvensen till Vammasjöns naturreservat bedöms därför bli liten. En eventuell ökning av besök till följd av reservatsbildningen bedöms inte komma att äventyra områdets naturvärden.

4.1 Skötselområde för Friluftsliv och anläggningar

Det övergripande målet för friluftslivet är att området ska nyttjas utifrån dess naturgivna förutsättningar. Idag finns två informationsskyltar för det befintliga reservatet uppsatta där reservatet gränsar mot Stor-Vammasjön. På samma platser ska nya informationsskyltar (A3) med information och karta över det nya reservatet sättas upp. En likadan skylt (A3) ska även sättas upp i kanten på myren i reservatets västra hörn. Se bilaga 5 för placering.

Mål

- Det ska finnas tre väl underhållna informationsskyltar med beskrivning av naturmiljöer i reservatet, föreskrifter för allmänheten samt en karta.

Skötselåtgärder

- Montering av informationsskyltar.

5. Övriga anläggningar

Inga övriga anläggningar finns inom reservatet.

6. Nyttjanderätter

Jakt och fiske får bedrivas av jakt- och fiskerättsinnehavare enligt gällande jaktlagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter.

7. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

8. Sammanställning av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var
Montering av informationsskyltar	Se bilaga 5

9. Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av området utförs av naturvårdsförvaltaren och ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen innefattar, utöver en besiktning av att reservatsföreskrifterna efterlevs, även utmärkningar och skyltar inom reservatet. Uppföljningen ska ske minst vart annat år. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

9.1 Uppföljning av skötselåtgärder

I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning. Vidare ska även kostnaderna för åtgärderna noteras.

9.2 Uppföljning av bevarandemål

Områdets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden och enligt den indelning i naturtyper för basinventering av skyddad natur som presenteras på kartan i bilaga 2. Indelningen kan komma att ändras efter ytterligare fältbesök i reservatet eller efter att området har flygbildstolkats.

Kartbilagor:

1. Naturtypsindelning enligt Vegetationstyper i Norden
2. Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur (N2000)
3. Natura 2000-område
4. Skötselområden för naturvärden
5. Anläggningar för friluftsliv